

Nro. 17.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Februariusnak 27-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

B é t s.

A nagy emlékezetű II-dik *Jósef* Tsászár meghalozása végett esztendőnként tartani szokott *Vigiliák*, ezen folyó hónap 21-kén este, 22-ben dél előtti 11 órakor pedig az *Exequiak* tartottattanak az Udv. Kápolnaban, mellyeken a' Felséges Udvar is meg-jelent.

A' *Temesvár* Vármegyében lévő *Vizma* nevezetű *Cameralis Jólzágot*, ugyan azon Vármegyében V. Ispánnya, *Klanitzay János* Úrnak, a' *Bács* Vármegyében lévő *Rigicza* nevezetű helyet, az *Ujhelyi* város birája *Athanasievics Jephthimusnak*; a' *Torontal* Vármegyében lévő *Mezedoni* nevezetű

R

helységet pedig, *Magarassevits Györgynek* méltoztatott Ő Felsége nagy kegyelmesen conferalni.

Batáviai Respublika.

Hágából Fébr. 8 kán azt írják, hogy a' *See-lándiai, Gröningui, a' Hollándiai Brabántzai* és több másunnan való ügy neveztetett Repraesentansok, ámbár panaszlottanak légyen is a' Nemzeti gyűlés előtt, az ő Provintzialis gyűlések eltöröltetések iránt, de még is tsak a' határozott-meg, hogy a' végre hajtó Directorium, olyan kemény eszközökkel éljen, hogy a' Nemzeti gyűlés minden decretomai, pontban bétellyesítettessenek. — *Hágából* írják azt is, hogy a' Frantzia Respublika és Portugallia között való háború, rövid idő múlva el-fogna kezdődni, hogyha Portugallia, a' Frantziák kívánságainak még továbbra is ellenibe szegzi magát. — A' Batáviai Respublika *Párisban* lévő Ministere olyan tudósítást küldött *Párisból*, hogy a' Belgák között történt Revolution mind a' Directorium, mind pedig *Bonaparte* nagyon örvendettének. — Az egész Batáviai földön, a' polgári nevezeten kívül senkinek is egyéb féle titulussal élni nem szabad. — Az *Algiriai* Dey számára mintegy 50,000 forintokat kívánnak a' Belgák ajándékba küldeni. — A' Batáviai Directorium, a' néki adattatott hatalom szerént, Fébr. 5-kén olyan Proclamatiót adott ki, melly szerént a' Hollándiai Provintzialis Administratiók eltöröltetvén, helyettek egy 20 személyekből álló igazgató szék fog felállittatni. Az el-fogattatott Repraesentansok közül, egynéhányon vitettettének katonai őrizet alatt a' *Boschi* várban, *Hahn* és *Bicher* polgárok pedig a' *Woerdeni* fog házba fognak tétettetni.

Nagy Britannia.

Sok Angliai és Skótziai városok a' farsangi mulatságokra adni szokott költséget, a' melly 500 — 1000 font sterlingre is reá ment, a' Haza

védelmezésére ajánlván, önként le mondottak magok mulatságaikról. — Egy *Landaf* nevű Anglus püspök a' nemzethez intézett hirdetményében, a' többek közt így szól: Elöttem minden Statusbeli rész idegen, és nékem minden tekintetben elég szabadságom vagyon arra, hogy tulajdon értelmem mellett meg maradjak, és a' hol, 's a' mikor a' szükség kívánja, azt közönségessé is tegyem; sőt az igazsághoz való szeretet is olly nagy betsben vagyon előttem, hogy belső gyöződéseim ellen, semmit, sem szólni, sem ki nyomtattatni nem kívánnék. — Mivel nyóltz gyermek atya vagyok, nékem is szinte olly terhemre vagyon a' taksának háromszoroztatása, mint másnak akárkinek, a' ki az ellen panaszolkodik. Mivel mindazáltal a' tzelra nézve igen hasznosnak és szükségesnek lenni találom azt, még akkor sem ellenkeznék a' Ministerrel, ha esztendei jövedelmeknek egy 10-ed része helyett, minden értékemnek tizedrészét egyszerre tölem kívánná, kivált ha feltehetem, hogy ezen eszköz által a' békességet elérhetjük, a' mellynek meg szerzésére semmiféle áldozat nem nagy 's a' t."

Londonból Fébr. 6-kán. Generál *Abercrombie*, *Irlándiának* déli kikötő helyeibe ment, hogy a' Frantziák ottan való ki szállások ellen tett készületeket meg szemlélje, a' kinek fő kvártélja, azon Ország közepiben *Athlonenál* fog lenni. — Az *Irlándiából* jött némelley levelek azt hirlelik, hogy a' *Bresti* flotta szélnek eresztette volna immár a' maga vitorláit, és hogy az *Irlándiai* fel-támodottak, a' magok jobb oldalokra kezdettenek volna fordúlni. Némelleyek azzal kezdettenek magoknak hizekedni, hogy az *Irlándiai* tsendességet, Lord *Moir*a helyre fogná állítani. — A' Nagy *Britannia* lakossai, a' háború folytatására szükséges költség ki potlása végett, naponként mind bővebben bővebben kezdettenek adakozni, és ugyan a' végett, az *Advocatusokra* 25, a' *Procuratorokra* pedig 15 font sterlingekből álló esztendei adó vettettetett.

Falmouthból írják, hogy *Barcellona*ban és *Karthagenában* is fel zendülvén a' nép, azt kívánja, hogy az Angliával való békesség mentől hamarább tökéletességre menjen, és az ő igazgatásokbeli alkotmányokon is, a' szükséges jobbítások tétetessenek-meg. — A' *St. Pétersburgi* Udvarhoz ennekelőtte a' Spanyolok követéül ki-neveztetett *Chev. d'Eræ Miranda*, olyan parantsolatot vett, hogy *Párisba* menjen.

Egymás rendbéli, ugyan tsak *Londonból* Fébr. 6-kán irt levélből azt olvassuk, hogy *Irlándiának* északi részében, nemtsak a' köz nép, hanem még a' katonaság között is békételenség uralkodna, és hogy a' *Kildarei* Grófságban is, a' hol eddig mindenek tsendességben vóltanak, már most nyughatatlankodni kezdettének. — Az Admirál *Thompson* alatt való hadi emberek, egy egész hónapra való fizetéseket adták önként való hadi segedelembe, a' melly mindöfzveséggel 11,000 font sterlingekre mégyen. — A' *Fox* születése napját, midőn nem régiben celebrálták vólna, a' melly solennitáson a' *Norfolki* Hertzeg is jelenvólt, annak alkalmatosságával holmi democraticum principiumokkal élvén a' Hertzeg, azért a' maga Hivataljából ki-tétettett, és helyibe Gróf *Fritz William* neveztetett-ki. — A' Hertzeg Audientziára kívánt vala a' Király eleibe botsáttatni, de azt meg nem nyerhetvén, Fébr. 4-kén adott bé egy Instantziát a' Királyhoz. — A' Frantziák' *Renou* alatt való eskaderek, az Anglusoknak 12 hajójokat vette el az *Afrikai* kikötő helyek körül. — *Dublin* környékén is mutogatni kezdette magát a' sárga hiedeg, mellyet a' mint mondják, egy napnyugoti *Indiai* hajó vitt vólna oda magával.

A' *Dániai* követnek, Gróf *Wedel-Jarlsbergnek* a' *Nagy Britanniai* Király egy titkos Audientziát adott, a' mellynek tárgyának vólnak lenni, nem valamelly békességet illető *Párisi* planumot, hanem az északi kereskedést gondolják lenni. — A' mint *Londonból* írják, *Chinában* is Revolútió ütette

ki magát. — A' *Yorki* Hertzezné még mind veszedelmes betegségben vagon. — A' Fébr. 2-kán költ *Londoni* levelek, nem igaznak lenni hirtelik, hogy a' Frantzia fogjokkal kegyetlenül bánnának az Anglusok. — Az Anglusok gazdag kereskedő flottájok *Chinából* és napkeleti *Indiából* szerentsé- sen vissza érkezett *Dünenbe*. — A' Frantziák ellen- való készülétek Angliában még mind keményen tétettetnek. — Az utólszori tengeri háborúban el-fogattatott Hollándiai katona tisztek, *Parolára* mind szabadságot nyertenek az Anglusoktól, a' magok hazájokba való vissza menetelre.

Helvétzia.

A' *Zürchi* Cantonban az egyesség és a' tsendesség ismét helyre kezdett állani; *Vaudumba* számos Frantzia lovasság menvén bé, a' miatt az életre tartozó dolgok felette erőssen meg-drágod- tanak. — *Aarau*ban is helyre állott a' tsendesség. A' *Solothurni* Cantonban lakozó falusiak, a' Magistratust azon kérték, hogy a' melly nyughatat- lankodok, a' magok bőrökben el nem férnének, őket zabolázná meg, mellyre azonnal mintegy 30 Clubisták tsipettettek el.

A' *Bernai* Canton két Deputatusokat küldött az ez előtt vólt *Básiléai* Püspökségbeli Generál *Schauenburghoz*, és Generál *Brünehez* *Lausánnába* a' végett, hogy mind addig ellenséges indulatokkal ne élnének, mig a' *Bernai* Cantonnak, a' *Párisi* Directoriumhoz küldött ki-jelentésére válasz nem fogna meg-érkezni. — A' *Bernai* Canton azon maga ki-jelentésében a' többek között a' vagon, hogy *Berna*, és a' több Aristocratziái Cantonok magokban el-végzették, hogy a' magok eddig vólt Constitutiójokat, minden más idegen Hatalmas- ságnak abban való maga belé elegyítésén kívül meg-jobbittsák, melly szerént a' Nép választván magának Repraesentansokat, az igazgatás módja általok fog folytattatni. — A' Helvétziai Statusok

nagyobb részei, a' magok truppaikat *Berna* felé indították, a' melly környékben már mintegy 60 — 70,000 emberekből álló katonaság gyült-öszve. — *Abbás Pankratius*, és a' *St. Galleni* Apaturság, az igazgatás módjáról önként le-mondván, azért a' *Toggenburgiak* egész életig tartó fizetést rendelkeznek nékiek. — A' *Zürchi* Cantonban *Winterthur* várossa igen jelesen viselte magát, a' mellynek midön a' *Zürchi* Magistratus által értésére adatott volna, hogy az eddig köztök volt *Aristocratica* igazgatás formája, végképpen el-töröltetett volna, a' nép egy szó szollot választván ki magának, általa az ő elöljárójoknak igen szépen meg-köszöntette az általak folytatott addig való igazgatást, mellynek mások felett való jó vóltát, a' nép közönséges bóldogsága szemmel láthatóvá tett, és egyfzersmind azt sajnállotta a' nép, hogy az ő eddig volt igazgatása formája meg-változtatására, nem annyira a' belső, mint a' külső környülállások szolgáltattanak volna alkalmatosságot.

Frantzia Respublika.

A' végre hajtó Directorium rendelkezéséből *Lyon* várossa, a' külső várossaival együtt, és *Montpellier* várossa is ostrom alá vettetttenek. — A' *Seine* és az *Oise* nevezetű Departementumbeli törvénytévő és halálos vetkeket vizsgáló szék parantsolatjából, a' maga munkájira nézve ismeretes *Masmontel* azért árestáltatott, hogy azon törvényfzék előtt, egy függőben lévő processusban bizonyosságúl meg jelenni nem akart. — Az emigránsok listájokba, újra mintegy 20,000 ren irattottanak-bé. — Az Anglia ellen ki-rendelt *Frantzia* ármádia fő kvártélja *Rouenben* fog lenni. — A' mint a' *Párisi* külömbkülömbféle levelek hirtelik, Fébr. 12 kén reggel ment el Generál *Bonaparte* a' tsak most említett ármádiához, a' kinek fel-adására, az Anglusok ellenvaló ezen expedi-tió vezérlésére, még a' Királyi igazgatás alatt el-

hiresedett *Bougainville*, *Labrettonniere* és más több derék tengeri hadi tisztek is fel-vétettettek. — Az Admirál *St. Vincent* alatt lévő és *Lissabon* körül állott Angliai flotta szélnek erefztette a' maga vitorláit, hogy a' Spanyolok' egy eskadrit fel-kajtassa, a' mellyről úgy vélekednek, hogy valamely gazdagon meg-rakattatott Spanyol kereskedő flotta eleibe ment volna.

A' mint a' Fébr. 7-kén költ *Párisi* levelek hirlelik, *Lyon* és *Montpellier* várossai azért vettettek ostrom alá, mivel az oda való lakosok nem Respublikánusi módon kezdettenek gondolkozni; az ügy neveztetett nap társaságának, és az emigránsoknak helyt adtanak; az el-szökötteknek, tolvajoknak menedék heljül vóltanak; a' polgárok közül sokan, magokra hivatalt fel-vállolni nem akartanak; Fructidor 18-kán szomorúak vóltanak, és az azon a' napon történt dolgon nem örvendeztenek 's a' t.

Párisban bizonyosnak lenni hiszik, hogy Anglia, a' *Berlini*, *Bétsi*, és a' *St. Pétersburgi* Udvarokat, minden úton módon arra igyekezni venni, hogy a' közötté, és a' Frantzia Respublika között való békesség meg-kötésit ki-elzközölni segittenék, hogy illyen móddal az Angliát fenyegető nagy veszedelem rolla háríttatnék el. — De a' Frantzia Directorium a' Frantzia Respublika utólsó ellenségével másképpen békességre lépni nem akar, hanemha Anglia, olly helyes feltételekkel fogja meg-kinálni ötét, a' mellyek egy nagy nemzet interesséjével meg-egyezőknek lenni találtnak. — Az Anglia ellen folytatandó háborúra szükséges költségek ki-potlásokra, az önként való hadi segedelmek *Párisban* is keményen gyűjtettettek öfzve.

A' mint Fébr. 14 kén *Párisból* írják, a' *Róma* felé rendeltetett truppokat, Generál *Massena* kommandirozza, Generál *Berthier* pedig *Májlandban* marad, mivel a' Cisálpinai Respublikában igen

gyenge lábon álván a' közönséges tsendesség, az ő ottan való jelenlétele, szükségesnek lenni tartottatik. — Fébr. 5 kén *Párisban* újra meg-vigáltattanak a' kereskedők házaik, hogyha benne nem találtatnak Angliai portékák, a' mik pedig azoknak lenni találtattanak, mind confiscáltattanak. Az Angliába való ki szálhatás végett *Granvilleben* 20 olyan tutajok készítettnek, a' mellyeknek hosszaságok 60 szélességek 15 mélységek pedig 5 lábnyi. Ezen tutajok evező lapátokkal és kormányokkal fognak hajtottatni, a' mellyekre a' leg nehezebb ágyúk rakattatnak-fel. — Generál *Menard* a' ki eddig *Vaudumban* kommandirozott vala, *Korsikába* küldettetett által, mivel a' dolgok ottan sem a' leg jobb lábon állanak. — *Cabarrus* felől a' *Párisi* levelek azt hirtelik, hogy *Hollandiába* fogna menni, de miért nem? arról halgat az irás. — A' Frantzia Ország déli részeiben a' Royalisták öszve gyűléseket még nem lehetett egészen meg-akadályoztatni. — A' Cisálpinai Respublika, a' *Párisi Directorium* ki-jelentése szerént, a' Frantzia Respublikához való hajlandóságából, az Angliai ellen való hadi expedi-tióra, a' maga tulajdon költségén, egynéhány huszárokból álló compagniákat akar, a' Frantzia armádia segítségére küldeni, minthogy pedig a' Constitutió tartása szerént, a' törvénytevő test helybe hagyásán kívül, idegen truppokat a' Frantzia földre bé botsáttani nem lehet, annakokáért a' Directorium is ezen történetnek meg fontolása végett, a' Cisálpinai Respublika szándékát, Fébr. 6 kán közlette az ifjak tanáttsával. — Minekelötte a' Frantzia truppok *Vaudumba* bé mentenek volna, az előtt harmad nappal még *Lausánnában* vóltanak *Boissy d'Anglas*, *Dumolard*, *Duplantier* és más több elebb állott Deputatusok is, de hogy ők onnan hová mentenek, azt még tudni nem lehet. — *Párisban* az asszonyok egy klubot formálván magok közül, a' mostani módikban rettene-tes nagy Revolutiót akartanak tsinálni, és azt nemcsak valamelly résziben meg-jobbítani, vagy más formába önteni, hanem egészen fenekestől

fogva fel-akarták forgatni. — Az ifjak tanáttsa azt végzette, hogy ennekutánna minden esztendőben, minekelötte a' hivatalokra való személyek valófztások végett öfzve gyülnének, Mártz. 20 kát, a' Nép felsőbbségére való nézve innepeljek-meg. A' *Chouansok* hires vezére *Tranche Montagne* halálra condemnaltatott. — A' *Chouansok* nyughatatlanságok le-tsendesittésekre: Generál *Cambray* küldetett ki egynéhány rendbéli truppokkal. Minekutánna azok a' papok a' kik *Niederlandban* a' magok hiteket a' Frantzia Respublikához való hivségek iránt nem akaryán le-tenni el-fogattattanak és déli *Amérikába Rochefort* felé kezdettenek volna számkivetésbe küldettetni, annakutánna a' pap-ság nagyobb része, a' maga hitét le tenni sokkal jobbnak tartotta, hogy sem számkivetésbe küldettesek, melly szerént *Mechelnben, Lövenben, Ant-verpiában* 's több más helységeekben is le-tévén a' papok a' Frantzia Respublikához való hivségek iránt a' magok hiteket, a' templomok fel-nyittattattanak, és az isteni tisztelet azokban már szabadon tételtetik.

Olasz Ország.

Bolognából irják Jan. 30-kán hogy egynéhány Frantzia bataillonok, a' mellyek *Ankona* felé marsiroztanak vala, *Mántua* felé ismét vissza tértenek, minthogy a' nyughatatlanság tüze ottan is kemény erővel kezdette magát ki-ütni. — Azon ármádia számára, a' melly *Ankona* mellett gyülekezik öfzve, *Ferrárából* vitettetnek az ártillériak és egyéb szükséges munitiók. — Jan. végén, mintegy 10,000 emberekből álló Frantzia truppok marsiroztanak *Bolognán* keresztül *Róma* várossa felé, a' kik között huszárok mintegy 2500-zan vóltanak. — A' Cisálpinai Directorium polgár *Estore Martinengot* a' Cisálpinai Respublika *Nápolyi* Ministerévé, polgár *Cicognetát* a' *Turini* Udvarhoz hasonlóképpen Ministerré, és a' *Bolognai* polgár *Marescalchi Ferdinándot*, a' *Bétsi* Udvarhoz rend-

kivül való követté nevezte-ki. — *Génuából* is egy fél brigada küldtetett által *Korsikába*, az ottan való nyughatatlanságnak annál könnyebb mód-
dal leendő le-tesendesítettése végett. — Frantzia polgár *Semonvilleről* az Olasz Orzági tudósításokból azt olvassuk, hogy Fébr. 6-kán érkezett volna meg *Májlandba*, a' honnan a' maga útját egyenesen, és minden késedelmén kívül *Konstántzinápoly* felé folytatja, hogy az ott meghalálozott *Aubert Dubayet* helyett, a' Frantzia követségébéli hivatalt folytassa.

Német Ország.

A' *Rastadti* Frantzia követek azon planumtól tellyességgel el nem akarnak állani, hogy a' Frantzia Respublika határaúl, Német Ország felől a' *Rénus* vize légyen. — A' Departementumbéli igazgatás, Fébr. 20-kán kezdetett el *Máintzban*. A' *Mannheimi* *Rénus* sántzainak elrontásán még mind dolgoznak a' Frantziák. A' *Helvétzia* határa szélin hofzára 16,000 emberekből álló *Austriai* truppok szándékoznak *Cordont* húzni. A' Frantzia korona *Praetendense* Február. 18-kán indúlt-ki *Blankenburgból* *Kurlándia* felé *Mietauba*, a' kivel együtt az emigránsok is mind elmentenek *Braunschweigből*. — A' Frantziák *Rastadtban* lévő követjei, a' békesség iránt semmiféle planumot addig csak meg sem akarnak halgatni, mig a' Német Birodalombeli Deputatió, *solenniter* rá nem áll arra, hogy a' *Rénus* vizén túl lévő helységek, mind a' Frantziák birtokaik alá mennyenek. — A' *Láhnus* mellyékéről mind a' tenger felé kezdettenek takarodni a' Frantziák. — Hogy *Ehrenbreitsteint* a' Frantziák ostrommal körül veték volna, a' nem igaz. — *Epsteinban* egy magos kő szikla tetején, több 500 éztendejénél, hogy a' *Hessen-Darmstadt*, és a' *Máintzi* választó fejedelemségbéli vár, valamelly nevezetes romlodázáson kívül fenn állott, melly is a' napokban egyszerűen öszve omolván, vele egy által ellenben

lévő házat egészen öszve rontott, a' mellybe egy asszony 3 gyermekeivel együtt elevenen temettetett vala el az által, de azután tsak hamar, az öszve rontatott ház falai közül, mind az asszony, mind pedig az ő 3 gyermekei elevenen ki-véttenek.

A' *Rénuson* túl lévő klastromokra való nézve, Frantzia Commissarius polgár *Rüdler*, az ide alább meg irt 4 articulusokból álló parantsolatot adta-ki: 1) Mind a' két nemen lévő klastromok, káptalanok, vagy más egyéb egyházi társaságok előljáróinak meg-tiltattatik, hogy az ő társaságokba több Novitziusokat fel-végyenek. 2) Hogy a' melly Novitziusok már az ő társaságokban vagynak, a' következő időre hittel való fogadást tegyenek. Hogyha pedig 3) ezen parantsolat ellen is fogadást tennének, azok semmit érőknek fognak tartottatni. 4) Ezen parantsolat pedig, Német és Frantzia nyelven ki nyomtattatván publicaltassék, fel-szegeztessek, és a' klastromok előljáróinak, a' hozzá való tartás végett ki-oltsattassék.

Elogyes Tudósittások.

Toulonba meg-érkezett immár az a' fregatta a' mellyen *Velentzéből* az értzből készítettett hires lovak, a' *St. Márk* oroszlánnya, 's több a' fele ritkaságok el-vitettettének vala. — A' *Londoni* Bankba, egy persely tétettett ki, hogyha valaki patriotismusból abba valamit belé akar tenni, annak mennyisége mások előtt tudva ne légyen. — A' *Velentzei* német kereskedőknek, az ő ez előtt vólt privilegiumji újra meg-adattattanak, és a' mint hirlelik, az is meg fog engedtetni, hogy a' Protestansoknak ottan tulajdon oratoriumok légyen. — A' *Pétersburgi* levelekből azt olvassuk, hogy az Orosz Tsászár egy fekete sas, és lilio-mokkal ki-varrott zászlót adott vólna ajándékba

Condé Hertzegnek, és hogy *Condé* Hertzegnek hónapoként 600, a' *Bourboni* Hertzegnek 300, és az *Enghieni* Hertzegnek is ugyan annyi Louisd'orok fizettetnek. — A' Muszka Ország mostani népeisége 30 millió lelkekre vettetik; a' Lengyel Ország felosztatása által az Orosz Birodalom 5,400,000 emberekkel szaporodott-meg. — Fébr. 6 kán 1500 német és magyar hadi fogjok mentenek Brüsszelen keresztül, a' kik Frantzia Országból bortsáttattanak-el.

A' *Hollandiai* kereskedők között az Orosz Tsászár azt publikáltatta, hogyha a' vólt Lengyel Király, az ennekelötte vólt *Hollandiai* Respublikának, vagy a' Respublika tagjainak, lakosainak valamivel adós maradott volna, Ő Felsége a' Tsászár, hogyha az adosság meg bizonyosodik, azt külön külön rátákban kész lészzen megfizetni. — Angliában két Frantzia Spionok *Hutter* és *Baptist Sekt* el-fogattatván, igen kemény őrizet alatt tartottatnak. — *Urbino* tartományja egy Deputatiót küldvén Generál *Berthierhez* általa a' Generált azon kérte, hogy vele ne bánatna úgy, mint valamelly fegyverrel meg-hódoltatott helységgel, avagy tsak azért is, mivel ez előtt egy elztendővel is azt sürgette, hogy ő a' *Cisálpinai* Respublika mellé tsatoltassék, a' mellyre lépni még most is nem idegen. — Angliában 23,000 Frantzia fogjok ki-váltásokra tsak egy Frantzia Agensnek adattatván passus, azért a' Frantzia Directorium is, a' 4000 Anglus fogjok kiváltások végett, 4 Agensek számára passust adni nem tartván helyesnek lenni, azért nem is adattatott.

Török Birodalom.

A' Bétsi Udvari Diariumnak 15-ik darabjában ekként irattatnak-le ezen Birodalomnak jelenvaló környülállásai: A' Fényes Porta, úgymond, még most is azon iparkodik, miként irtathassa-ki a'

Widdini pártos Basát, és az ő számos követőit. Az e' végre ki-rendeltetett *Európai* és *Asiai* számos hadi nép, a' *Drinápolyi* tágas mezőségre fogólzve gyűlni, mellynek fő kórmányát, a' mostani *Kaputan Basára* bizták a' Tsászár és a' Diván, ki-nek mind a' Fényes Portához való különös hívségét, mind a' hadi dolgokban való tudományát és alkalmatos vóltát, bőv mértékben tapasztalták. Ő alatta fognak a' *Ruméliai* és *Anatoliai* Beglerbeghek, az az, helytartó Basák kommandirozni, az elsőbb az *Európai*, az utólsóbb az *Asiai* truppokat (Ezekről, és a' Török armádiánál lévő fő tisztekről's rangjaikról, láthatni az én *Ozmanografiamnak II. Részét*, a' 281 és következő lapokon). Igaz dolog, hogy eleinte veszedelmeknek lenni láttattak a' fent nevezett pártos Basának előmenetelei; minekutánna mindazáltal mind *Belgrád* alatt, mind *Passarovitz*, *Grabova* és *Sofia* környékein sok népét el-veztette, és a' Duna mellett lévő *Semendriai* erősséget is visszá vették volna a' Tsászári seregek, kéntelen vólt magát hátrabb vonni. De miért, azérté, hogy hadi népe előbbi bátorságát el-veztette, vagy talán nem vólt annyi tábori elesége, a' mennyi kívánatna roppant táborának taplálására? arról a' jövő idő és környülállások fognak bennünket meg-tanítani.

A' *Konstántzinápolyi* leg későbbi levelek azt tartják, hogy ottan nem kevés félelem és szomorúság vagon a' lakosok közt. A' Diván is nagy nyughatatlanságban lenni tapasztaltatik, értesére esvén, hogy az *Európai* Basák közül sokan pártot ütöttek a' Fényes Porta ellen, és hogy tsak nem minden tartományokban békételességre fakadt a' nép. — A' miólta a' *Corzyrai*, *Cefaloniai*, *Zantei*'s több vólt *Velentzei* szigetekben a' *Franziák* lábaikat bé-tették, azólta a' Török Birodalomhoz tartozó *Archipelágusi* szigetekre ki hatott a' békételesség.

Lembergben Moldavából olyan tudósítást vet-
tenek, hogy a' Török Országot illető veszedelem
nagy erejében lévén, a' Török Tsászár minden
úton módon azon igyekezik, hogy a' melly Basák
a' hozzája való hiveségben meg maradtanak, azok-
nak segedelmekkel éljen. — A' *Choczimi Basa* fe-
löll azt beszélik, hogy a' maga igazgatása alatt
lévő őrizetnek nagyobb részével való útra indulás,
és *Widdin* felé való marsirozás végett parantso-
latot vett volna.

Magyar Ország.

Nocumenta Documenta.

Munkátsón egy jó maga biró tehetős, és mint-
egy 40 ezrendös kenyér-sütőnek meg-halálozván
a' felesége, mind a' maga vagyonyaira, mind pe-
dig fel-neveletlen maradott árváinak neveltetések
végett szükségesnek találván lenni, hogy másod-
szor is házossági életre lépjen, annakokáért kör-
nyül nézván a' *Munkátsi* szépségeket, egyen a'
szeme meg akad, mellyet azután magának fele-
ségül el is vett. — Az ifjú menyetske leg elsőben
igen jól viselte magát, de egynéhány hónapok
múlva, mind rosszabbúl rosszabbúl kezdvén ma-
gát viselni, végtére nemtsak az hogy a' hám fán
kívül ki-rugatt, hanem a' maga férjétől bútsúzat-
lan el is illantott. — A' jámbor jó férjfiúnak sem-
mi sem vólt olly szives kívánsága, mint sem az,
hogy a' tölle el-pártolt feleségét, a' jobb útra hoz-
ván, vele együtt tsendes házossági életet élhes-
sen, a' kit sok utánna való járás után törvénye-
sen elé citaltatván, a' maga házossági kötelessé-
git szépen szeme eleibe terjesztette, mellyre a'
Domna úgy tettette, mintha addig tett vétkeit
meg-bánta, és egyfzersmind meg-határozta volna
magában, hogy annakutánna kegyes és jámbor
életet éljen. — De melly hallatlan és tettett is-

tentelenségre vetemedik! Alig megyen haza, 's a' férjével nemtsak az hogy durván veszekedni kezd, hanem egy kést ragadván, hogy a' jámbor férje meg haljon, a' kést belé üti, melly miatt mindazonáltal a' férje meg nem halálozott volna, és a' közöttök történt ezen veszekedés az ő jó akaróik által Február. 4-kén le tsendesítettett, azzal mentvén magát az asszony, hogy a' fel-fogott késbe, a' férje futott volna belé, és hogy több istentelenségre vetemedjék az asszony, tellyességgel senki sem gondolta vala. De a' gonosz *Délilának* a' gyilkoló indulat el-foglalván a' meg romlott szivét, még az nap estve vizet forralván, midőn a' jámbor férje alunna, a' forró meleg vízzel a' fejitől fogva a' lábáig a' jó férjít le önti, melly miatt a' bőr a' testiről le-jövéen, ámbár mindenféle orvosságokkal rajta segíteni el nem mulatták légyen is, de még is harmad napok múlva, a' leg kegyetlenebb fájdalmak között meg-hólt. A' gonosz *Délila*, és nem fele, hanem férje egész el-lensége véghez vitt gonofzsága után, az el-szaladás által kivánta vala magát bátorságba tenni, de utól érettetvén, a' maga istentelen tselekedétének méltó jutalmát, már jó réá való gondviselés alatt várja magára.

Lembergöl Fébr. 14-kén. A' *Lembergi* Circulusban egy *Zalusche* nevezetű falúban egy szegény paraszt ember feleségének 1797-ben Dec. 11 és 12-ke között való éjtzakán egy léánya született, 13-ban estve megint két léánya és egy fija, és így mindöszveséggel 4 gyermekei születtenek egy hassal. — A' Chyrurgus vizgálni kezdvén a' szegény asszonyt és a' gyermekeket, úgy találta, hogy a' szegény anyának a' felettébb való kinak, nagyon való el gyengítésére szolgáltanak, de még is az életbe való meg-maradásához reménységgel lehetett lenni. — A' gyermekek közül háromnak rendesen való, az az $\frac{3}{4}$ rész singnyi nagyságok vólt, de a' negyedik léányka tsak egy fertály singnyi nagyságú vólt. — Ezen történetben a' leg

tsudálatosabb a' vólt, hogy a' gyermekek mind elevenen születtenek, és a' mig meg-keresztel-
 tettenek mind éltenek, de a' léányok közül ket-
 ten a' születések után másod nappal, a' harma-
 dik negyed nappal, negyedik gyermek pedig, a'
 melly leg elébb született, nyóltzad nappal meg-
 hóltanak. — Ezen gyermekek anyja már egésszen
 fel-gyógyúlt, a' kihez némellyek emberiséggel vi-
 seltetni el nem mulatták.

Jelentés.

Tekint. Nemes Pest Vármegyében Czegléd és
 Abony között, Pestről, Debretzen és Erdély Or-
 szág felé vivő Országos út mellett fekvő Nagy-
 Abony városában lévő kortsmák, Palinka Haz,
 és hozzá tartozandó 40 hóld föld, és 5 hóld rét,
 mellyek most 4000 Rforintokban árendában bi-
 rattatnak, a' jövő Aprilisnek 24-ik napjától fogva
 a' Titt. Földes Uraság által, újobban árendába
 fognak ki-adattatni. Minthogy pedig a' jövő Mar-
 tius 1-ső napjára vagy azoknak árendába való
 botsáttatások meg határozttatva: ahozképest a'
 kiknek kedve vagy a' fent nevezett jószágoknak
 árendába való vételekre, jelennyenek meg a' ne-
 vezett napra, az az, jövő Martius 1-ső napjára
 Nagy Abonyba, a' hol az árendába adó Titt. Föl-
 des Urasággal végezhetnek. Költ Abonyban Februa-
 rius 10 dik napján 1798-ik esztendőben.

D. D. S.